

Nieuwsbrief GOO

Samen werken aan een gezonde en vitale Gelderse bodem. Het GOO verbindt, faciliteert en deelt kennis.

No. 2, mei 2026

Beste GOO-deelnemers,

Het GOO Jaarverslag 2025 staat online! De samenwerking tussen gemeenten, provincie, waterschappen en omgevingsdiensten was en blijft de basis voor alles wat we doen om te werken aan een gezonde en vitale bodem. Graag nodigen we je uit om het jaarverslag te bekijken en kennis te nemen van de resultaten en opbrengsten.

In deze nieuwsbrief vind je daarnaast actuele ontwikkelingen, praktijkvoorbeelden en relevante bijeenkomsten. Ook delen we informatie over twee inspraakmogelijkheden: je kunt reageren op de ontwerp Omgevingsvisie Gelderland en het bijbehorende omgevingseffectrapport (OER), en op het programma Duurzaam Gebruik Diepe Ondergrond (DGDO).

Verder praten we je bij over het voorstel met kennisvragen voor het thema 'Water Bodem Sturend' dat het GOO heeft ingediend voor het Kennisprogramma Bodem en Ondergrond en delen een praktijkvoorbeeld uit Arnhem over een onverwachte verontreiniging bij een kinderspeelplaats. En vers van de pers: informatie over de onlangs afgeronde potentiële studie voor aardwarmte in Gelderland. Ook vind je informatie over hoe je in contact komt met GOO-experts en hoe je zelf onderwerpen kunt aandragen. Tot slot de agenda en interessante achtergrondinformatie over bodem om te lezen en te beluisteren.

Heb je na het lezen van deze nieuwsbrief vragen of suggesties, [mail gerust!](#)

Annelies de Graaf
Netwerkcoördinator GOO

Inhoudsopgave

- [GOO jaarverslag 2025: Samen werken aan een vitale Gelders bodem](#)
- [GOO-voorstel Kennisvragen Water Bodem Sturend](#)
- [Reactiemogelijkheid ontwerp omgevingsvisie Gelderland](#)
- [Reactiemogelijkheid Programma Duurzaam Gebruik Diepe Ondergrond \(DGDO\)](#)
- [Aardwarmte in Gelderland: wat is het potentieel?](#)
- [Meten = weten: verrassende les uit Arnhem](#)
- [Wat ruim 25 jaar samenwerken voor de Gelderse ondergrond oplevert](#)
- [Kabinet bevestigt ruimte voor lokale beperkingen op secundaire bouwstoffen](#)
- [Kom in contact met een GOO-expert!](#)
- [Om te lezen, kijken, luisteren, doen](#)
- [Heb je een vraag of idee voor het GOO?](#)
- [Agenda](#)

GOO jaarverslag 2025: Samen werken aan een vitale Gelders bodem

Het GOO Jaarverslag 2025 staat online! Het jaar waarin samenwerking rond bodem en ondergrond opnieuw centraal stond, in een periode waarin de uitvoering van de Omgevingswet steeds concreter wordt en de ruimtelijke opgaven in Gelderland urgenter worden. Gemeenten, provincie, waterschappen en omgevingsdiensten werkten samen aan praktische oplossingen, kennisdeling en een gezamenlijke Gelderse aanpak. [Lees wat we hebben gedaan en hebben bereikt.](#)

GOO-voorstel Kennisvragen Water Bodem Sturend

Op 7 oktober 2025 heeft het Directeurenoverleg Bodem (DO Bodem) van I&W, IPO, UvW en VNG de afspraken vastgesteld voor het programma Versterking Kennisinfrastructuur Bodem en Ondergrond. De nieuwe [Basisorganisatie Kennisinfrastructuur Bodem en Ondergrond](#) is gehuisvest bij Rijkswaterstaat. Doel is een flexibele, betrouwbare en verbindende structuur voor kennisontwikkeling en -deling op het gebied van bodem en ondergrond, de versterking van nationale en regionale kennisfuncties en de verbinding daartussen. Achterliggend doel is dat kennis over bodem en ondergrond beter wordt meegewogen in besluiten en uitvoering.

Kennisvragen

De Basisorganisatie heeft half maart een uitnodiging gedaan voor indienen kennisvragen. Tot 4 mei 2026 konden kennisvragen worden ingediend via de regionale kennisstructuren - zoals het Gelders Ondergrond Overleg - en de koepels VNG, IPO of UvW.

Het Gelders Ondergrond Overleg heeft voor 'Water en Bodem Sturend' (WBS) een aanvraag ingediend met de volgende drie elementen:

- Doorontwikkelen van het instrumentarium voor de grondexploitatie (GREX), zodat bij investeringsbeslissingen voor planontwikkeling de toekomstige beheerkosten a.g.v. (veranderingen in) het water- en bodemsysteem worden betrokken. Hierbij kan voortgebouwd worden op het [Rapport Bouwstenen om water en bodem te borgen in gebiedsontwikkelingen](#) dat in opdracht van DGWB is opgesteld.
- Verbreden van de watertoets naar een water- en bodemtoets: Onderzoek naar mogelijkheden en verwachte meerwaarde van verbreden van de watertoets met bodem, en naar mogelijkheden voor betere borging van de adviezen o.b.v. de toets.
- Actualisatie van de Deltafacts van Stowa over effecten van geothermie en bodemenergie op grondwater uit 2021:
 - [Stowa Delfaact Mogelijke lange-termijneffecten van grootschalige geothermie op grondwaterkwaliteit](#);
 - [Stowa Deltafact Effecten van bodemenergiesystemen op de grondwaterkwaliteit](#).

Deze voorstellen komen voort uit kennisvragen die naar voren zijn gebracht in de Community of Practise WBS Gelderland en in interviews met maatschappelijke partijen ter voorbereiding van een Gelderse kennisagenda voor Water Bodem Sturend (in concept gereed).

Programmeertafel

De Basisorganisatie zal een programmeertafel samenstellen. De programmeertafel zal de landelijke en regionale kennisvragen op het gebied van bodem en ondergrond bijeen brengen en prioriteren. Besluitvorming wordt na de zomervakantie verwacht.

Reactiemogelijkheid ontwerp omgevingsvisie Gelderland

Gedeputeerde Staten hebben de ontwerp omgevingsvisie Gelderland vastgesteld. Tot en met 2 juni 2026 kan iedereen een reactie geven op het stuk en het bijbehorende Omgevingseffectrapport (OER) door een zienswijze in te dienen. 'Water en bodem als basis' is een van de zes elementen van de 'Gelderse ruimtelijke hoofdstructuur' in de ontwerp Omgevingsvisie.

Hoe kan ik het stuk inzien en reageren?

Via de link in de onderstaande groene balk zijn de ontwerp omgevingsvisie Gelderland en de omgevingseffectrapportage (OER) in te zien. Hier vind je ook de link naar het online reactieformulier.

De ontwerp omgevingsvisie is gepubliceerd in het landelijke Omgevingsloket. Door publicatie in het Omgevingsloket is alle informatie ook meteen in te zien op verschillende kaartlagen. Daarnaast is het stuk als pdf in te zien. Het Participatieverslag vernieuwing omgevingsvisie is gedeeld als bijlage van de ontwerp omgevingsvisie Gelderland. Hierin staat beschreven hoe de participatie is georganiseerd en wat er met de inbreng is gedaan.

Hoe gaat het verder?

Na de reactietermijn worden alle ingediende zienswijzen met aandacht beoordeeld. Deze komen in een zogenoemde 'zienswijzennota'. Iedereen die een zienswijze indient, krijgt via deze zienswijzennota een reactie. Ondertussen brengt ook de Commissie mer een advies uit over het OER. Gedeputeerde Staten gebruiken zowel de zienswijzennota als het advies van de Commissie mer om de definitieve omgevingsvisie vast te stellen.

[Bekijk en reageer op de ontwerp omgevingsvisie Gelderland](#)

Reactiemogelijkheid Programma Duurzaam Gebruik Diepe Ondergrond (DGDO)

Een duurzaam, leefbaar en welvend Nederland vraagt ook om een duurzame energie- en grondstoffenwinning. De diepe ondergrond speelt daarin een belangrijke rol. Het is daarom cruciaal dat de diepe ondergrond verstandig en veilig kan blijven gebruikt.

Het programma Duurzaam Gebruik Diepe Ondergrond (DGDO) van het Rijk draagt hieraan bij door te zorgen voor duidelijke kaders – met respect voor mens en milieu, en in overleg met de samenleving. Daarmee bouwen we ondergronds mee aan een prettige leefomgeving en de energie- en grondstoffenvoorziening van morgen.

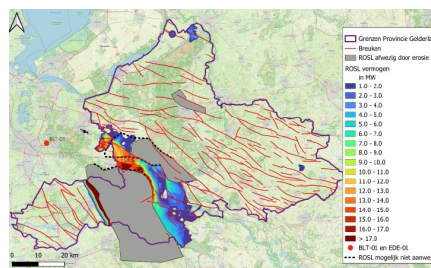
Publicatie concept Notitie Rijkswidte en Detailniveau

Tot en met 21 mei 2026 kan je reageren op de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (concept-NRD) voor de nog uit te voeren Milieueffectrapportage voor dit programma. Meer informatie over de concept-NRD en reactiemogelijkheden staat op de pagina [procedurele informatie](#).

Aardwarmte in Gelderland: wat is het potentieel?

Op 23 april presenteerde Panterra de resultaten van onderzoek in opdracht van provincie Gelderland, provincie Utrecht en Regio Voodvalley naar de aardwarmtepotentie in de provincies Gelderland en Utrecht. De centrale vragen: Wat is het potentieel? En waar liggen de kansen?

Het onderzoek maakt gebruik van de nieuwe informatie uit de proefboringen die EBN heeft laten uitvoeren in het SCAN-onderzoek (2024-2025).

Met name het Rotliegend-reservoir biedt kansen. Met name in de omgeving Ede-Veenendaal is er potentie voor aardwarmte. De watertemperatuur van het Rotliegend-reservoir ligt in deze zone tussen 40-60°C. Hier zijn enkele kansrijke gebieden en circa vijf mogelijke doubletlocaties geïdentificeerd.

In de rest van Gelderland is het potentieel voor aardwarmte van het Rotliegend-reservoir beperkt; er is beperkte of geen waterdoorlatendheid. Voor grote delen van de provincie geldt echter dat er weinig data beschikbaar is, waardoor er veel onzekerheid is over de locatie, diepte, dikte en structuur van de reservoirs. Aanvullende proefboringen worden geadviseerd voor de omgeving van Renkum en Tiel.

Bij de presentatie op 23 april is ook ingegaan op het versnellingsprogramma Lage Temperatuur Aardwarmte (LTA) van het Rijk. Dit programma brengt de komende jaren de potentie voor ondiepe aardwarmte (500-1.500 diep) in beeld. Hiervoor is mogelijk potentie in het noorden van Gelderland en in de Betuwe, maar er is meer data nodig om de potentie hiervoor goed te kunnen inschatten.

Het rapport van Panterra over de potentie van aardwarmte wordt binnenkort gepubliceerd. We zullen dit met jullie delen via de volgende nieuwsbrief.

Meten = weten: verrassende les uit Arnhem

In Arnhem is een locatie ingericht met een slimme dubbelfunctie: een kinderspeelplaats die bij extreme regenval ook dient als overloop voor water uit hoger gelegen straten. Handig, maar ook een combinatie die om extra aandacht vraagt.

Daarom is vooraf een uitgebreid nul-situatieonderzoek uitgevoerd. Naast de standaardmetingen is ook gekeken naar zaken als microplastics, ftalaten en bacteriologische parameters. De eerste resultaten? Zoals verwacht, alles netjes binnen de lijntjes. Maar toen viel er toch iets op: een flinke piek in PVC.

Wat bleek uit nader onderzoek? De grasmatten op de locatie waren voorzien van een verstevigingsnetwerk – gemaakt van... PVC. Dat verklaarde de uitschieter direct.

Arnhems HIOR aangepast

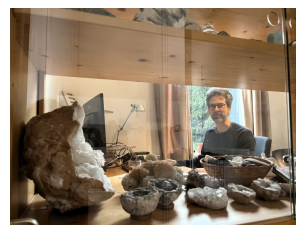
Het mooie is wat er daarna gebeurde. Binnen een paar weken is in het Arnhemse Handboek Inrichting Openbare Ruimte (HIOR) vastgelegd dat dit soort grasmatten niet meer worden toegepast.

Een mooi voorbeeld van hoe meten echt het verschil kan maken. Je denkt dat alles klopt, ziet iets onverwachts en kunt meteen bijsturen. Meten = weten... en soms ook gewoon snel handelen.

Wat ruim 25 jaar samenwerken voor de Gelderse ondergrond oplevert

“De bodem is het begin van alles,” zegt Pascal Lunshof, beleidsadviseur bodem bij Omgevingsdienst Veluwe. Hij is al jaren betrokken bij het Gelders Ondergrond Overleg. In een artikel van de Gelderse Omgevingsdiensten vertelt hij over de opbrengsten na (ruim) een kwart eeuw GOO.

Opbrengsten als: één provinciedekkend bodeminformatiesysteem; gezamenlijke voorbeeldregels voor de Omgevingswet; en praktische producten voor de uitvoering.

Bodem en ondergrond spelen een grote rol bij thema's als klimaatadaptatie, woningbouw, landbouw en gezondheid. Pascal: “Ze zeggen altijd: de bodem is het begin van alles. Alles begint bij hoe je waterhuishouding en bodem zijn. Dat is belangrijk voor wonen, werken maar ook voor ons eten.”

[Lees hier het hele artikel.](#)

Kabinet bevestigt ruimte voor lokale beperkingen op secundaire bouwstoffen

Het Kabinet bevestigt in de kamerbrief 'Circulair Materialenplan en decentraal maatwerk' van 23 april dat decentrale overheden voor toepassen van secundaire bouwstoffen niet alleen locatiespecifieke eisen mogen stellen, maar ook generieke beperkingen mogen opnemen in het omgevingsplan.

Zoals eerder ook in de Kamerbrief van 13 maart 2026 is geschreven, is de bevoegdheid om op lokaal niveau aanvullende maatregelen te treffen verankerd in de Omgevingswet en het Besluit activiteiten

leefomgeving (Bal). Het Circulair Materialenplan (CMP) doet op geen enkele manier afbreuk aan de juridische verantwoordelijkheden en bevoegdheden van het bevoegd gezag.

[Lees hier de Kamerbrief Circulair Materialenplan en decentraal maatwerk.](#)

Kom in contact met een GOO-expert!

De experts op de kennisnetwerklust helpen graag!

Het GOO heeft een kennisnetwerklust: hier vind je collega bodemexperts bij de Geldere overheden -zoals Pascal Lunshof- die je graag helpen met je vragen. De lijst telt meer dan 60 collega's. Ze hebben expertise in uiteenlopende bodemonderwerpen, zoals bodemenergie, landbouwgronden, PFAS, archeologie, klimaatadaptatie en waterbodems.

38 expertises

De deelnemers hebben samen kennis van 38 specifieke bodemonderwerpen. Voor alle onderwerpen is er tenminste één deelnemer beschikbaar om collega's van andere overheden verder te helpen.

[Maak hier kennis met de experts en kijk hoe ze kunnen helpen met jouw vraag.](#)

Om te lezen, kijken, luisteren, doen

Lezen: Achterhoeks boek bodemmaatregelen

Voor de Achterhoek is een digitale kaart ontwikkeld die helpt om water en bodem vroeg mee te nemen bij ruimtelijke plannen: de [Signaleringskaart Water en Bodem Sturend \(WBS\)](#). Hiermee kunnen gemeenten en ontwikkelaars betere keuzes maken over water- en bodemopgaven bij bijvoorbeeld de ontwikkeling van nieuwbouw of bedrijventerreinen. De kaart sluit aan bij het landelijke Ruimtelijk afwegingskader klimaatadaptieve gebouwde omgeving.

[Bij de kaart zit ook een boek met voorbeelden van maatregelen.](#)

Luisteren: GeoDrive - Remco Koenders

Remco Koenders werkt als expert in het TPOD team bij Geonovum. Dit team bestaat uit experts die werken aan de toepassingsprofielen voor omgevingsdocumenten voor de Omgevingswet.

Een wereld waarin GIS, teksten en juridische procedures bij elkaar komen, digitaal worden vastgelegd en raadpleegbaar worden. Met Winfried Bats spreekt hij over de praktische uitdagingen in de wereld van de digitale Omgevingswet.

[Beluister de podcast](#)

Lezen: bodemdalingbestendige nieuwbouw

Deltares en Sweco hebben een bodemdalingkaart voor nieuwbouw ontwikkeld. Met de bodemdalingkaart voor nieuwbouw krijgen projectontwikkelaars, gemeenten en het Rijk beter inzicht in hoe groot de opgave is en welke maatregelen nodig zijn. Nederland staat voor een enorme woningopgave: tot 2030 moeten er 900.000 woningen gerealiseerd worden.

[Tegelijkertijd maakt bouwen op slappe grond de opgave complex en kostbaar.](#)

Lezen: Gebiedsbiografie Regio Stedendriehoek

De Gebiedsbiografie neemt je mee op een reis door duizenden jaren landschapsgeschiedenis, van de eerste prehistorische bewoners van de Veluwe tot de middeleeuwse dorpslandschappen en de moderne verstedelijking. Want het landschap van de Regio Stedendriehoek is geen blanco vel: het is gevormd door stuwwallen, rivieren, veen en de mensen die er generatie na generatie op bouwden.

[Die gelaagde geschiedenis is geen nostalgie, maar een kompas.](#)

Heb je een vraag of idee voor het GOO?

Het GOO werkt vraaggestuurd. We starten dus activiteiten naar aanleiding van vragen en behoeften in het GOO-netwerk.

Daarom onze vraag: heb jij een onderwerp, kennisvraag of een juist een succesvolle nieuwe aanpak die je in het GOO wilt agenderen? Dan horen we dat graag!

Geef je vraag, onderwerp, of jouw aanpak aan ons door! Via de knop hieronder kom je in een kort formulier waar je dit kan doen.

[Mijn vraag of suggestie voor het GOO](#)

- **28 mei 2026**

Nationaal Symposium Bodemenergie

Symposium in het hoofdkantoor van a.s.r. in Utrecht voor eindgebruikers, vertegenwoordigers van overheden, commerciële partijen en andere geïnteresseerden in bodemenergie. Met inhoudelijke lezingen en inspirerende parallelsessies brengt het Gebruikersplatform Bodemenergie gelijkgestemden samen.

- **Vier data voor schakeldagen:**

25 juni – Den Bosch; 2 juli – Leeuwarden; 8 oktober – Apeldoorn; 5 november – Hoofddorp
Schakeldagen

In 2026 kiest het Informatiepunt Leefomgeving (IPL0) voor een vernieuwde aanpak: 4 Schakeldagen, verspreid door het land. Deze bijeenkomsten zijn dé plek om je kennis te verdiepen over de fysieke leefomgeving en professionals uit het werkveld te ontmoeten.

- **24 september 2026**

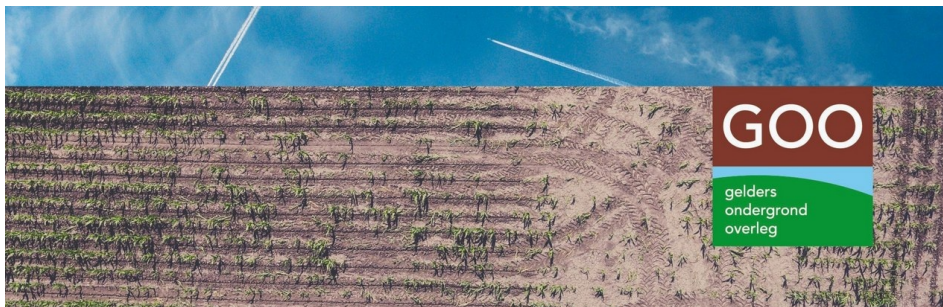
SIKB Jaarcongres te 's-Hertogenbosch

Het SIKB organiseert op deze datum het Jaarcongres in het 1931 Congrescentrum in 's-Hertogenbosch. Centraal staat de vraag hoe we grip houden op kwaliteit in (water)bodem, archeologie en data, in een werkveld dat continu in beweging is en waarin de balans tussen vertrouwen en toezicht steeds opnieuw wordt gezocht.

- **19 november 2026**

Save the date: Nationaal Congres Bodemdaling

Met thema's als nieuwbouw, funderingen bestaande bouw, kabels & leidingen, infrastructuur en veenoxidatie. Het congres biedt verdieping én uitwisseling tussen beleid en praktijk.

LinkedIn

Website

Deze e-mail is verstuurd aan {{email}}. • Als je geen e-mails meer wilt ontvangen dan kun je je [hier afmelden](#). • Voeg GOO@gelderland.nl toe aan je adresboek voor een betere ontvangst.

